

Ing. Karla Petrová

Ředitelka sekce radiační ochrany

V Praze dne 22.11.2021
Čj.: SÚJB/OPZ/27884/2021

Vážené zastupitelstvo,
vážená paní starostko, vážený pane starosto,

obracím se na Vás jménem Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (dále „SÚJB“) ve věci ochrany osob žijících a pracujících na území Vaší obce před ozářením z radonu.

Důvodem mého dopisu jsou nové požadavky zákona č. 263/2016 Sb. – atomového zákona, který vstoupil v platnost na konci roku 2016. Problematika regulace ozáření z přírodních zdrojů je v něm pojata podrobněji, než tomu bylo doposud, a to zejména proto, že velikosti tohoto ozáření a jeho usměrňování se nyní věnuje zvýšená pozornost i na mezinárodní úrovni. Nové poznatky v této oblasti motivovaly mezinárodní komunitu k novým doporučením, která se posléze realizovala i v evropské legislativě a tedy i v legislativě české.

Obecně lze říci, že ozáření z přírodních zdrojů, kam spadá i ozáření z radonu, tvoří největší část celkového ozáření obyvatelstva. Ozáření z radonu jsme vystaveni ve svých domovech, ale i na pracovištích, kde trávíme nemalou část svých životů. Zatímco ve svých domovech si za kvalitu ovzduší ručíme víceméně sami – ale i tam bychom se problematikou radonu měli iniciativně zabývat (viz www.radonovyprogram.cz) – na pracovišti je v tomto směru odpovědný zaměstnavatel/provozovatel pracoviště. Proto bylo na místě tyto požadavky pro pracoviště stanovit v legislativě tak, aby byly jednoznačně vymahatelné.

Nová právní úprava týkající se ochrany pracovníků před ozářením z radonu byla zavedena uvedeným atomovým zákonem s účinností od roku 2018. Povinnosti se týkají pracovišť, jako jsou např. kanceláře, obchody, restaurace nebo dílny. Povinnosti však nejsou stanoveny plošně pro všechna pracoviště, proto **je potřeba nejprve zjistit, zda pracoviště spadá do regulačního rámce vymezeného novým atomovým zákonem. Pokud je splněna alespoň jedna z níže uvedených podmínek, pracoviště do uvedené regulace spadá.**

- Pracoviště je umístěno **v podzemním nebo prvním nadzemním podlaží budovy**, pro jejíž výstavbu bylo vydáno stavební povolení nebo svým obsahem podobné povolení **před 28. 2. 1991** (před účinností první regulace radonu) **a budova je postavena na území některé z vyjmenovaných obcí** s vysokou pravděpodobností výskytu zvýšené objemové aktivity radonu (dále „OAR“). Seznam obcí, na jejichž území se povinnost vztahuje, je uveden v příloze č. 25 vyhlášky č.422/2016 Sb., o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje (dále „vyhláška“); rozložení vyjmenovaných obcí na území našeho státu je zobrazeno na letáku v příloze č. 1 tohoto dopisu.

- Pracoviště je umístěno v budově školy, školského zařízení nebo v budově sloužící pro zajištění sociálních nebo zdravotních služeb při dlouhodobém pobytu osob, v níž **byly provedeny stavební změny**, které by mohly ovlivnit OAR uvnitř budovy (typicky se může jednat např. o zateplení budovy, zavedení řízeného větrání nebo klimatizace) a následně **nebylo provedeno měření OAR**, které by potvrdilo nepřekročení stanovené referenční úrovně.
- V budově se vyskytuje pracoviště, na němž bylo v minulosti **měřením zjištěno překročení 300 Bq/m³ OAR** a nebylo **provedeno protiradonové opatření**, jehož dostatečná účinnost by byla potvrzena měřením (příloha č. 25 vyhlášky).

Pokud pracoviště splňuje některé z uvedených kritérií, musí jeho provozovatel respektovat požadavky atomového zákona.

Co to pro provozovatele pracoviště znamená?

1. **Oznámí informace o pracovišti SÚJB** podle § 96 odst. 2 písm. a) atomového zákona. K tomu může využít předdefinovaný registrační [formulář](https://www.radonovyprogram.cz/registrace-pracoviste), který nalezne na stránkách <https://www.radonovyprogram.cz/registrace-pracoviste>.
2. **Zajistí měření radonu na pracovišti** podle § 96 odst. 2 písm. b) atomového zákona.
3. **Informuje pracovníky** o možném zvýšení ozáření z radonu podle § 96 odst. 2 písm. d) atomového zákona. K informování lze použít webinář, který nalezne spolu s dalšími informacemi na stránkách <https://www.sujb.cz/radiacni-ochrana/prirodni-zdroje-ionizujiciho-zareni/informace-pro-provozovatele-pracovist>.

Oslovuji Vás jako představitele obce uvedené ve shora zmíněném seznamu vyjmenovaných obcí a dovoluji si Vás zdvořile požádat o pomoc při osvětové činnosti v této oblasti, konkrétně o zveřejnění tohoto dopisu a jeho příloh prostřednictvím prostředků, kterými Vaše obec komunikuje s občany (internetové stránky obce, úřední deska, obecní zpravodaj). Od této aktivity očekávám zvýšení počtu měření radonu na pracovištích a zlepšení podmínek ochrany pracovníků před ozářením z radonu. **Děkuji Vám za vstřícnost. Současně prosím zvažte, zda pracoviště, jehož se regulace týká, neprovozuje i Vaše obec.**

Dále si Vás dovoluji upozornit, že v rámci Radonového programu ČR mohou občané požádat o bezplatné měření radonu v domě a bytě, a to na adrese <https://www.radonovyprogram.cz/>.

Věřím, že snahu Státního úřadu pro jadernou bezpečnost o zvýšení počtu měření radonu na všech shora uvedených pracovištích na území Vaší obce přijmete s pochopením a výše uvedené informace budete s občany Vaší obce sdílet. Ještě jednou děkuji za spolupráci.

Přílohy:

1. Leták určený k distribuci provozovatelům pracovišť s radonem
2. Radon bulletin 2020

Kontakt: marcela.velkoborska@suib.cz, tel. 378 402 718